

**Judicium Grave à Domo Dei, Omnibus Templorum,
Processionum, Et Qvorumvis Sacrorum, Dum Irreverenter
& Impie Divinis assistunt, Dehonestatoribus formidandum**

Pragae, 1670

Caput XV. Terribilis in quamvis impietatem, & dissolutionem malitia
redundans à Templo, quia est Domus, Regia, & Aula Dei.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54878](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54878)

CAPUT XV.

Terribilis in quamvis impietatem, & dissolutionem malitia redundans à Templo, quia est Domus, Regia, & Aula Dei.

Allegata hæc in Titulo ex Gen. 28. Iacobi verba expendens Rupertus cap. 7. in Gen. *Hæc dicta Iacob evigilantis, inquit, & exclamantis, bene Catholica Christi Ecclesia de ore ejus rapuit, & de omni loco, in quo invocatur Nomen Domini, veraciter protestatur, & constantissime dicit, terribilis est locus ille hic Domus Dei est, Porta Cæli, & Aula Dei. Ubi enim sacrum celebratur Baptisterium, & Corpus & Sanguis Domini conficitur Sacramentum, unde anima fideles Cælo renascuntur, & Angelorum descendendum, & ascendendum manibus feruntur in Cælum, quid nisi porta Cæli, & infernalibus portis terribilis locus est? & illic lapis Tituli, & hic lapis Altaris solemniter perfusus oleo benedictionis, Christum significat, quem unxit Deus oleo exultationis pro participibus suis. Quis ergo scienter audeat, quamvis injuriam tam sancto & divino loco irrogare? *Ubi q̄ evigilasset Iacob de somno, pavens ait: Vere Dominum est in loculo, & ego nesciebam. Quod**

somnum capere duntaxat in loco, ubi Deus transeuntes solum unâ apparitione fuerat, ausus esset, itaque per ignorantiam & nescienter, pavet & contremiscit Patriarcha, terribile quid se admisisse proclamans; & risum jocumque reputabimus, insolentis nostris voluntariè & deliberatè loca sacerrima infestare?

Est igitur imprimis Templum, *Domus Dei*, perpetuò hoc nomine in sacris paginis insignita, in qua sicut nos in ædibus propriis, ita ipse habitat in Templo Sancto suo, sicut supremus Monarcha in Regia & Palatio, ubi colitur à subditis, & supplices excipit audique de quo ipse ad Salomonem 3. Reg. 9. & 2. Paralip. 7. *sanctificasti ait, Domum hanc, quam adificasti, & elegi locum istum mihi in Domum, ut ponerem nomen meum ibi, & erunt oculi mei & cor meum ibi cunctis diebus, & aures meae erectae ad orationem ejus, qui in loco isto oraverit.* Unde etiam primitus Templum, *Dominicum* vocari solebat, quasi Domini habitatio. Eadem nomine Basilicæ, proprio Regum & Cesarum Palatii titulo, indigitari solet, quæ à Rege Regum & Domino Dominantium inhabitetur, ex quo eodem capite à Iacobo dicta est *Aula Dei*. Quis autem nescit quam scrupulosè, ab Aulicis præsertim, *Domus Regiæ* ipsa etiam limina ob-

observentur? quanta ab accedentibus taciturnitas, compositio, veneratio, ad superstitionem usque exigatur? Sinenses, teste Nicolao Trigautio lib. 1. Expedit: Chinens. c. 7. adeo Regii Palatii reverentiam observant, ut cum sint in eo portæ quatuor, ad omnes mundi partes obversæ, nemo portarum illarum aliquam prætergreditur, quin ex equo, si illi insederit, vel curru desiliat, & pedes incedat, donec portas omnes fuerit prætergressus, omni insuper aliâ externæ reverentiæ erga Domum Regiam significatione. Idque faciunt non Pequini solùm, ubi Rex consuevit degere, sed Nanquini quoque pridem desertâ Sinensium Regiâ, in quam nullus Regum multos jam annos unquam se recepit. Idem quin adeo honoris obsequium Templo Christiano, nuper Pequini à P. Adamo Schall Societatis JESU erecto, exhibere solitum moderni Imperatoris Parentem, refert historia ejusdem, quod ipse nunquam equo aut sellæ insidens accedere, aut prætervehi sustinuit; plus honoris Christo Monarcha Ethnicus extra Templum deferens, quàm à Christicolis, conditione & statu longè vilioribus, intra illud exhibeatur.

Et verò nec extra adyta irrogatum Templis contemptum impune semper tulit Deus,

tanto exaggeratiorem ejus intra Ecclesie
parietes admissi indignitatem manifestatu-
rus. Scribit Bollandus in Vita S. Ursi Pres-
byteri, prætervectum aliquando ponè ipsas
Templi valvas fuisse nobilem adolescentem,
generoso insidentem equo; cùm repente ve-
lut mania divinitus ictus, impatientissime
vociferari, indignari, clamores & querelas
ciere, equum sibi repentè per summum ne-
fas ereptum deplorans, occæpit; Equum
circa universum Templum, in omnibus cœ-
meterii angulis, ipso quem quærebat vectus
equo, investigare, neque tamen frustra ho-
minum Divinæque opem implorando, repe-
rire. Explosum aliquamdiu cachinnis omni-
um, stultitiam hominis ridentium, misera-
tus tandem S. Ursus, imploratâ Divinâ ope,
menti & equo restituit, simulque causam im-
missæ à Deo cæcitatatis aperuit; quòd Do-
mum Dei tam propinquè prætervectus, neq;
ex equo descendens, salutaturus in ea suum
Dominum intravisset, neque saltem nuda-
tione, inclinatione ve capitis, aliòve devo-
tionis sive interno, sive externo affectu, salu-
tavisset. Et nescio profectò quàm tenerum
erga Salvatorem suum gerat affectum is, qui
pone Templum aliquod transiens, & absque
omni incommodo Dilectissimum suum indi-
dem invisere, salutare, & unâ saltem genu-
fle-

flexione devenerari potens, contemptim prætergreditur: imò nec in transitu verbu-
lo uno, salutatione, affectu, nutu avere ju-
bet; quod tamen ædes boni amici, amicæ-
que prætervectus, & eam per fenestras pro-
spectare animadvertens, nunquam esset præ-
termittitur. *En ipse stat post parietem no-
stram, monet in Canticis Sponsa c. 2. respici-
ens per Templi fenestras, prospiciens per Can-
cellos. En dilectus meus, ultro per transeun-
tem prior affatus loquitur, surge, propera a-
mica mea, columba mea, & veni: ostende mi-
hi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis.*
Non ita B. Henricus Suso Ord. Præd. qui
cùm non longè à Templi Odæo cellulam in-
habitarer, nunquam eâ quolibet se efferebat
aut referebat, quin in vicino Odæum subin-
trans, Dominum veneraretur; hanc ipsam
consuetudinis suæ afferens rationem, non
decere negari cœlesti Amico salutationis, &
obsequii in tanta vicinitate genus, quod fa-
miliari cuilibet concederetur.

Est autem & aliam hîc advertere ingen-
tem prorsus Templorum prærogativam, quæ
non tantùm ad euntibus, sed vel ad ea con-
verso vultu, ubi opportunitas intus precan-
di deest, Numen implorantibus, plurimùm
ad facilius obtinendam petita conducit. Sic
Daniel precaturus Babylone ad Deum, *tri-*

eribus temporibus in die, fenestris apertis in
 canaculo suo contra Ierusalem, flectebat genua
 sua, & adorabat, confitebaturq; coram Deo
 suo Dan. 6. Quod in tantum Deo probatum
 fuit, ut idcirco per scelestorum factionem in
 lacum Leonum demissum, conclusis eorum-
 dem molis & dentibus, indemnem miraculo
 conseruari. Cujus exemplum scio quam
 plurimos Dei amatores ita imitari consue-
 scere, ut privata in domibus, & cubiculis
 suis oratoria semper ad proximum Tem-
 plum obvertant, itaque studeant facie assi-
 duè illud respectante agere, ut inter obam-
 bulandum etiam diligenter caveant, nè dum
 huc illucque ad progrediendum corpus ob-
 vertunt, dorsum Ecclesiæ (quod etiam nè
 deambulanti unà comiti fiat, à politioribus
 cavetur) relinquunt. Certè S. Rigobertus
 (ita referunt ejus Acta apud Bollandum) ut
 oraturus posset patente fenestrâ Templum
 spectare, cubiculum quoddam super portam
 Domûs, incommodum licet ad cæteros usus,
 elegit. Quem piûm etga Domum Dei affe-
 ctum nequaquam superstitiosum aut super-
 fluum esse, pluribus locis declarat Spiritus
 Sanctus, certam exauditionem precum pol-
 licitus, fiducialiter ita ad illud facie & men-
 te conversâ in necessitatibus suis recurren-
 tibus. *Si egressus fuerit populus tuus ad bellum*

Ora-

(Oratio est Salomonis ad Deum, dedicatio-
nem Templi sui celebrantis 2. Paral. 6.) per
viam, in qua miseris eos, adorabunt te contra
viam, in qua cecideras hæc est, *Et* Domus quam
adificasti Nomini tuo, ut exaudias de cælo preces
eorum, *Et* obsecrationem, *Et* ulciscaris *Et* c.
Si autem peccaverint tibi, neque enim est homo
qui non peccet, *Et* iratus eis fueris, *Et* tradideris
hostibus, *Et* captivos duxerint eos in ter-
ram longinquam, vel certe qua juxta est, *Et*
conversus in corde suo egerint penitentiam, *Et*
deprecati te fuerint: adorabunt te contra vi-
am Terræ suæ quam dedisti Patribus eorum,
Et Urbis quam elegisti, *Et* Domus quam adi-
ficasti Nomini tuo, ut audias de Cælo, *Et* dimit-
tas populo tuo, quamvis peccatori.

Dicat nobis & S. Chrysostomus, quid
Templum, & quam sacer locus sit? non du-
bitavit i, cum de expulsionem suam in exilium,
ob defensum Templi honorem contra Augu-
stam, ageretur, in oratione dicere: Eccle-
siam à Christo plus amari, quam Cælum ipsum.
Unde etiam in Psal. 133. scribens intulit:
*Quia Domus Dei Cælo est similis, quemad-
modum ex adversariis precibus nullam fas
est illuc ascendere, ita nec impurum *Et* pro-
fanum in Domum Dei. Et an non revera Cæ-
lum est, in quo peculiariter Deus præsens,
non minus atque in Cælis residet? *fitatio-*
*nemo**

*nem Vestram commonemus, adhortatio est Stephani VI. Papæ, ut convenientes ad Sacratissimum Dei Templum, id diligenter pertractare studeatis, ad quod venistis. Cum enim ubiq; Deus sit, in suo tamen Templo specialiter debet requiri. Quippe si orationis Domus est, id ibi oportet agere, quod vocatur, id est orare, psallere, peccata confiteri, amara oculorum lacrymis, & mentis gemitibus delicta abluere, & fiducialiter veniam de commissis culpis implorare. Est quippe ibi specialiter respectus Divinus. Unde licet ubiq; gloriosus Deus sit & laudabilis, in Templo tamen non minus quàm in Cælo superlaudabilis est & supergloriosus; ita hæc duo Templū & Cælū, invicem quantibus in fornace B. byl: tribus pueris Dan. 3. *Benedictus es in Templo Sancto gloria tua, & superlaudabilis, & supergloriosus in secula. Benedictus es in throno Regni tui, & superlaudabilis & supergloriosus in secula. An Cælo est inferius, ubi præter hanc peculiarrem Dei præsentiam, corporaliter insuper hospitatur Christus Homo-Deus? in id non Cælum, sed Cælum Cælorum idcirco est Chrysostomo hom. 24. in 1. Corinth. Ecclesia. Nam quemadmodum in Regis, non parietes, non lectum aureum sed Regium Corpus in Throno sedens omnium præstantissimum est, & Regiæ Majestatem & dignitatem conciliat:**

Ita quoque Regium Corpus in Cælis, quod nunc
in terra tibi videndum proponitur, Cælum,
Cælum esse facit.

Atque ex hoc capite ultimum Hierosoly-
mis à Machabæis & Zorobabele restauratum
Templum, licet alioqui tam esset exile, &
quoad magnificentiam, divitias, & splen-
dorem, in comparatione primitus à Salomo-
ne exstructi, pauper ac vile, ut qui hujus me-
morerant, non possent à lacrymis ex postre-
mi illius intuitu, & collatione vilitatis ipsius
cum primi Majestate, temperare; tamen à
Domino per Aggæum c. 2. dicitur, gloria
ejus fuisse major, quam Templi Salomonici.
Qui in vobis est derelictus, loquitur ibi Deus
ad Zorobabel, qui videt Domum istam in glo-
ria sua prima? Et quid vos videtis hanc nunc?
nunquid non ita est, quasi non sit in oculis ve-
stris? Et tamen hæc dicit Dominus Exercitu-
um, magna erit gloria Domus istius novissime,
plus quam prima. Quâ obsecro ratione id
fieri potuit, cum revera nunquam ad opes
& magnificentiam illius primæ conscende-
rit? sed nimirum ostensurus Dominus, non
ab auri gemmarumve pretio Domum suam
metiendam esse, meum est, inquit, argentum,
Et meum est aurum, adeoque ab ejus clar-
gitione, nihil gloriæ, nihil novi decoris Tem-
plo meo accedit. Sed adhuc unum modicum
est,

est, dicit Dominus Exercituum, & ego commovebo Cælum & Terram, & Mare, & Aridam, & commovebo omnes gentes, & veniet desideratus cunctis gentibus, & implebo Templum istud gloria, à præsentia nimirum, & ingressu illius desiderati Messiae, in Templum redundante. Solus Redemptoris nostri adhuc in carne mortali, isque rarior, & ad non longum tempus, in Domum Dei ingressus, Majestatem super omnem Salomonis magnificentiam Templo conciliabit: & non incomparabiliter majorem conciliabit ejusdem in carne jam gloriosa, perpetuus die noctuque in Ecclesiis nostris incolatus? Væ igitur vobis, qui hæc gloriæ Divinæ habitacula in speluncas vertitis Latronum, & prostibula luparum!

Narrat Moschus in historia sua cap. 2. de sene quodam Anachoreta, qui loca sacra invisendi studio è Monasterio Abbatis Evagrii peregrinationem susceperat ad montem Sinai; sed laboribus viæ defessus, in angustam quandam speluncam quieturus secessit. Erat autem illa ipsa quæ S. Joanni Baptistæ fidum olim & domesticum præbebat tuguriolum, cui etiam ille per visum comparens, nè sollicitus sis, inquebat, de ulteriori in Sinai peregrinatione, hanc enim longè sanctiorem à monte illo speluncam, in qua degas, na-
dus

ctus es; hæc enim quantumlibet brevis, maxima tamen dignitate est, in quam sæpius Dominus JESUS adhuc vivens ingressus, visitare me servum suum dignatus est. Et non majorem à continua Christi in habitatione, sanctitudinem participant Tempora Christiana, nam in his circumcingit Regem suum universa Cœlitum, & Angelorum, & Sanctorum, curia, prout vidit Daniel. c. 7. *Millia millium illi ministrantia, & decies millies centena millia ei assistentia.* Et hoc denuo luculentum argumentum est, necessariæ in Templis reverentiæ. Divisum nimirum inter se, Templum & Cœlum, beati incolunt; & cum illud spiritus & animæ beatorum possideant, Tempora corporibus, alteri eorum compartiti, servandis, sunt destinata. Hinc nullum Altare super quo Sacrificium Christianum, offertur, jam à temporibus Apostolorum, ut passim videre est apud S. August. in libris de Civ. DEI, legitimum censetur, nisi repositis inibi Sanctorum ossibus, effectum sic sepulchrum Martyrum: ex quo etiam Ecclesiæ nomen acceperunt apud S. Chrysostom. II. in Epist. I. ad Thess. *Martyria, sive Martyrum conditoria.* Et inter horum præclaras exuvias, inter fidissimorum Christi pugilum, ex ipsis fortissimis eorum ossibus constructa trophæa, mollitiem tuam & dis-

solu-

solutionem, aliquando coram justissimo Ju-
 dice (ut factum est Udoni Magdeburgi Epi-
 scopo) accusatura, tu petulanter discolor
 versari non times? timuit certè & exhorruit
 magnus Hieronymus; quando iratus fuero,
 ait, aut aliquid mali in animo meo cogitave-
 ro, aut me nocturnum phantasma deluserit, Ba-
 silicas Martyrum intrare non audeo, ita totus
 corpore & animo contremisco: lib. adversus
 Vigilant. Et tu nihil reveritus, ad unam
 horam in venerationem DEI, custodiam ori-
 tuo, & ostium circumstantia labijs tuis pone-
 re cum Propheta Ps. 140. & mortificationem
 corpori tantillam indicere non poteris, pro
 quo Martyres membra sua & corpora tradi-
 derunt bestijs, gladio, igni ad supplicia? non
 ita magnus Patrie nostrae Pater Carolus
 quartus, qui reverà Coelum quoddam, è Cor-
 porum Sanctorum in Templis conditorio, in
 animo sibi depinxisse videtur. In præclaro
 enim illo, & Casareâ prorsus Magnificen-
 tiâ exstructo, S. Crucis in Arce Carlstein
 Oratorio, plurimorum Sanctorum exuvias,
 nunc in Regio S. Wenceslai Sacello Pragæ
 quiescentes, insepulturus, ad Cœli similitu-
 dinem illud construxisse censerî potest. Uni-
 versus ibi fornix copiosè inauratus, inclusis
 ubique speculis, Solem & Lunam, Plane-
 tas, & stellas majoris & minoris magnitudi-
 nis

nis repræsentat; quibus in uberrimam lucem accendendis, plantata in muris visuntur infernè amplius quinquies mille luminaribus receptandis candelabra; absque majoribus, quæ solidis facibus sustinendis in Crate inaurata, Navim Sacelli ab Ara determinante, sunt disposita. Quibus accedebant ingentis magnitudinis lucernæ, pro vitris Crystallo lucidissimâ instructæ, quarum unam ibidem conspexisse adhuc memini. Quibus simul omnibus, quoties orandi causâ ingrederetur Carolus, collucentibus, quid nisi Cælum sibi imaginari potuit? Ad augendum siquidem hujus Cæli splendorem, fenestras ingentes plurium ulnarum (quales in Templis mediocres esse solent) non ex orbiculis vitreis, vel saltèm è crystallinis, sed ex meris lapidibus pretiosis, Smaragdibus, Topazijs, Amethystis, viridi, cœruleo, rubicundo, aureo colore, in varias figuras & ordines dispositis, & centenorum millium pretio è montanis Boëmiæ nostræ collectis, instruxit; sicut & parietes totos longè ditius iisdem, quàm Sacellum S. Venceslai in Castro Pragenfi convestivit; omni alio murorum, quâ lapides intercipit spatio, largiter inaurato. Voluit nimirum hanc pompâ, vivam Cæli imaginem oculis suis pre-

precaturus Cæsar objicere, & ita ad devotionem mentem suscitare.

Quod dictum est de Sanctis & Electis, idem censendum est de Spiritibus illis incorporeis. Nam & ipsos ita custodias suas inter se partiri, ut his intra Cælum Throno DEI assistentibus, illi in varijs per Orbem Templis Christo sint ad obsequia, innuit Ecclesia in solenni suo, quo ad Canonem in Missa præfatur, hymno. Ubi laudantium in Cælis Majestatem DEI Angelorum Choros enumerans, quinque solum recenset; tacite innuens residuos quatuor ad Sacrificium suum condecorandum Cælo delapsos, Christo in Eucharistia assistere. *Per quem (Christum) Majestatem tuam laudant Angeli, adorant Dominationes, tremunt Potestates, Cæli Cælorumque Virtutes, ac beata Seraphim, sociâ exultatione concelebrant.* Ecce enim recitentur *Archangeli, Principatus, Throni, & Cherubini?* nimirum ad Altare cujusvis Templi assistunt Cherubini, descendunt Seraphini, qui sensu alio præditi vultum demittunt, & omnes cum Sacerdote pro te legationem obeunt, S. Chrysoft. hom. de Sacra Mensa. Imò quemadmodum hominum quisque suum specialem habet tutelarem Angelum, ita & Altari cuilibet suum à DEO destinatum esse Custodem, merito cum alijs mul-

multis Doctoribus sentit Gavantus, illâ etiam fortassis in hanc opinionem inductus ex Prato spirituali revelatione. *Quodam die Dominico descendi in Ecclesiam, narrat de se ibi Leontius Abbas c. 4. ut acciperem sancta Mysteria: ingressusque vidi Angelum stantem ad dextrum Altaris cornu, & magno pavore correptus, reversus sum in cellam meam. Et venit mihi vox de Cælo dicens, ex quo sanctificatum est Altare istud, ego jugiter illi astare jussus sum. Simile huic est, quod ibidem c. 10. recensetur. Anachoreta quidam ingressus speluncam Abbatis Barnabe, vidit Angelum DEI stantem super Altare, quod fecerat senior atque sacraverat, aitque ad Angelum. Anachoreta: quid hinc agis? cui Angelus, ex quo sanctificata sunt ista, à DEO mihi concredita sunt. Nec incredibile cuiquam istud videri potest, si recolat, etiam Templi Hierosolymitani sacra, quæ tamen Apostolo ad Hebræos teste, umbra erant nostratum, Angelorum tutelæ commissa fuisse; ut adeò nunquam præsentiam suam Domum illam, & Sancta Sanctorum Angeli desererent, donec impietate & perfidiâ Judæorum inde pulsi, paulò ante excidium Hierosolymæ inde migrantes, auditi sunt, teste Josepho in bello Judaico, ex sacratoribus Templi adytis clamantes: Migremus hinc, migremus hinc. Non dubi-*

dubites assistere Angelum, admonet S. Ambrosius in Cap. 1. Luc. *quando Christus affuit, quando Christus immolatur.* Et unde amabo illa est Angelorum Sacrificio astantium, quin & eidem inservientium turba, etiam visibiliter sæpius conspicua, nisi ex Altarium Templi Præsidibus? *Quis enim fidelium habere possit dubium*, ait S. Gregor. 1. 4. Dialog. c. 58. *in illo JESU Christi Myserio, Angelorum choros adesse, summis ima sociari, terrena Cælestibus jungi?* Sic B. Angela de Fulgineo, vidit sub verba Consecrationis Christum Dominum instar Imperatoris, cum summa Majestate, in numero Angelorum Comitatu præsentem. Et B. Catharina Bononiensis apud Bollandum, audivit eisdem pro Choro Hymnum illum trisagum ad Canonem, *Sanctus, Sanctus, Sanctus*, concinentes. Quin nec dedignati sunt B. Henrico Susoni sæpius ad Missam inservire; qui etiam SS. Faustino & Jovitæ Martyribus, in persecutione Adriani per carceres Eucharistiam Christinis impertientibus, ministrabant, & panes ac vinum in Sacrificij usum adferebant. S. Gregorio Magno die Paschæ Sacrum celebranti in Æde S. MARIE Majoris (narrat Guiliel. Durandus lib. 6. nation. c. 88. n. 1.) astitit Angelus, qui dicenti: *Pax Domini sit semper vobiscum*, silente Mini-

Ministro respondit: *Et cum Spiritu tuo.* Unde usus invaluit, ut celebranti ibidem eâ die Pontifici, id responsum subdiceatur.

Quanto ergo credendum est eos zelo exardescere in obstrepentes tanto Mysterio, qui tam studiosè cavent, ut vel tantillus neglectus non prætereatur inemèdatus? Quanta indignatione commoveri in eos, qui Templorum Sanctitati insultare, Altaria, vulgaris instar Mensæ tractare, discolis moribus profanare audent, quæ ipsi ut Cimmemium, ut pretiosissimum depositum, reverenter custodiunt? quid nisi pœnas & supplicia sperare possunt, qui impietatibus suis Misericordiæ Aulam in Justitiæ Portam sibi convertunt? Est Templum *Domus* quidem & *Aula DEI*, sed est simul etiam, ut ex Jacobo eam vocat *Ecclesia, Porta Cæli*: quod Nomen Judicium sonat, & Justitiæ vindicis exercitium. Olim siquidem in Portis judicia & sententias capitales celebrari solitas, docet in Ruth & alibi Scriptura; innuit etiam Sapiens Prov. 31. in encomio mulieris fortis: *Nobilis in portis Vir ejus, quando sederit cum Senatoribus Terra.* Quin & hodièque Aulam Turcici Tyranni, ob insignem, quâ solâ penè nititur & regitur, crudelitatem, *Portam Ottomannicam* idcirco nuncupamus. Caveat igitur quisquis præ-

K

sen-

sentiaē DEI negligens, Angelici Comitatus incurius, Sanctitatis loci contemptor, impiè agit in Templo, nè mitissima Cœlicæ Monarchæ Regia, in asylum omnibus angustiaris erecta, in implacabilem ei transeat *Portam*; & quo venisse debuerat misericordiam & veniam consecuturus, indè infelix exeat justissimo DEI iudicio condemnatus. Ad sunt enim ibidem Angeli, etiam tanquam ad *Portam* Justitiæ ministri & excubitores, qui observent & ulciscantur indecorè aut malè agentes, ut notavit S. Chrysostr. hom: 15. in Ep. ad Hebr. perinde sicut olim in magnorum Aulis Principum observatores erant *Silentiarij* dicti, ait S. Maximus in *Litur.* c. 25. quorum erat petulcos, procaces, & quomodolibet aliter Aulam dehonestantes, corrigere, & in refractarios animadvertere. Et si fortasse eò jam obstinationis devenimus, ut vel parvi, vel profus nihil hęc faciamus, aliorum saltèm causâ modestiam & compositionem in Ecclesia sectemur, nè scandalo simus pusillis & ruinæ. O quot Infidelium, Gentilium, Turcarum, Judæorum in Christum crederent, si majorem in Divinis observantiam in Christianis adverterent! quàm multi è vicinia nostra Calvinistæ, Lutherani, Ecclesiæ accederent, si in *Templa* nostra advenæ, debitam in Sa-

cris, Processionibus, cœterisque Ecclesiæ solennitatibus, pietatem & devotionem apud Catholicos invenirent. Memorantur Annales Collegij Pragensis Societatis JESU ad S. Clementem, cùm sub prima illius initia multùm Socij cum Pragensibus ad fidem Orthodoxam reducendis laborarent, fuisse unum aliquem è Nobilitate ità in Hæresi obstinatum, ut nullius suasu vel argumentis potuerit ab ea deduci. Is aliquando solius curiositatis studio Templum Collegij S. Salvatoris ingressus, ut mores inibi Catholicorum & cerimonias, irridendas scilicet apud suos, & traducendas observaret, illà fortuitò intravit horâ, quâ Studiosi, pauculi tuac numero, sed pietate insignes, SS. Sacrificio à Scholis intererant. Quorum ipse inexpectatam omnino pietatem, & Angelicam quandam modestiam, ab omni dissolutione, oculorum evagatione, & levitate remotissimam, conspicatus, ità animo mutatus est, ut jam Catholicus extrèplò ad Collegium recurreret, plenè Ecclesiæ reconciliari postulans, ità apud se argumentatus: Non posse falsam Religionem & Mysteria esse apud illos, apud quos imprudens adhuc & immatura ætas, tantâ devotione, pietate, & animi teneritudine, cœlitus haud dubiè immisâ, in Divinis versaretur.